

Sygn. akt VIII GC 63/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Częstochowie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marcin Banaś

Protokolant st. sekretarz sądowy Małgorzata Kaliściak

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2018 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa

Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo(...) N. w K.

przeciwko

Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

o zapłatę

o.1.1. zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz powoda Skarbu Państwa -Państwowego Gospodarstwa (...) N. kwotę 2782,10 zł (dwa tysiące siedemset osiemdziesiąt dwa zł dziesięć gr) z odsetkami ustawowymi w wysokości równej sumie stopy referencyjnej NBP i 3,5 punktów procentowych liczonymi od kwot:

- 177,62 zł (sto siedemdziesiąt siedem zł sześćdziesiąt dwa gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 177,62 zł (sto siedemdziesiąt siedem zł sześćdziesiąt dwa gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 170,74 zł (sto siedemdziesiąt zł siedemdziesiąt cztery gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 170,74 zł (sto siedemdziesiąt zł siedemdziesiąt cztery gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 170,74 zł (sto siedemdziesiąt zł siedemdziesiąt cztery gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 170,74 zł (sto siedemdziesiąt zł siedemdziesiąt cztery gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 170,74 zł (sto siedemdziesiąt zł siedemdziesiąt cztery gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 176,31 zł (sto siedemdziesiąt sześć zł trzydzieści jeden gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 175,28 zł (sto siedemdziesiąt pięć zł dwadzieścia osiem gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 175,28 zł (sto siedemdziesiąt pięć zł dwadzieścia osiem gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 175,28 zł (sto siedemdziesiąt pięć zł dwadzieścia osiem gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,

- 177,02 zł (sto siedemdziesiąt siedem zł dwa gr) od dnia 13 grudnia 2016 roku,
- 174,22 zł (sto siedemdziesiąt cztery zł dwadzieścia dwa gr) od dnia 30 grudnia 2016 roku,
- 174,22 zł (sto siedemdziesiąt cztery zł dwadzieścia dwa gr) od dnia 30 grudnia 2016 roku,
- 172,48 zł (sto siedemdziesiąt dwa zł czterdzieści osiem gr) od dnia 11 stycznia 2017 roku,
- 173,07 zł (sto siedemdziesiąt trzy zł siedem gr) od dnia 21 lutego 2017 roku,

0.1.2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 900 zł (dziewięćset zł) tytułem zwrotu kosztów procesu,

1. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Częstochowie kwotę 100 zł (sto zł) tytułem kosztów sądowych, których powód nie miał obowiązku uiścić w toku postępowania.

Sygn. akt VIII GC 63/18

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa, reprezentowany przez Państwowe Gospodarstwo (...) – Lasy Państwowe N. wniósł o zasądzenie od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwoty 2 782,10 złotych z odsetkami ustawowymi i kosztami postępowania.

Uzasadniając żądanie pozwu, powód wskazał, że strony zawarły umowy sprzedaży surowca drzewnego na okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku. W okresie obowiązywania umowy pozwany miał odebrać 452m³ drewna. Z tytułu zakupu surowca powód wystawił szereg faktur VAT. Z uwagi na opóźnienia w zapłacie ze strony pozwanego, trwające od 56 do 61 dni, powód obciążył go szeregiem not księgowych na równowartość kwoty 40 euro, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Roszczenie powoda obejmuje wyłącznie należności stanowiące równowartość kwoty 40 euro.

W dniu 4 grudnia 2017 roku referendarz sądowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zasądając kwotę dochodzoną pozwem wraz z kosztami postępowania w sprawie o sygnaturze VIII GNc 4898/17 (k. 124).

Pozwany zaskarżył w całości wydany w sprawie nakaz zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości.

Okoliczność zawarcia wskazanych w pozwie transakcji nie była przez pozwanego kwestionowana. Nie zaprzeczył on również, aby otrzymał faktury na poszczególne kwoty, a zarazem temu, że uchybił wskazanym tam terminom płatności. Jednak, pozwany zarzucił, że dochodzone roszczenie nie zasługiwało na ochronę prawną. W pierwszym rzędzie pozwany zarzucił, że powód – Skarb Państwa nie może być traktowany jako przedsiębiorca. W efekcie, brak możliwości traktowania spornych zobowiązań jako transakcji handlowych w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. To natomiast wykluczało istnienie po stronie powoda uprawnienia do domagania się należności ujętych w art. 10 ust. 1 w/w ustawy. Pozwany zarzucił przy tym, że faktury VAT, od których – w związku z brakiem terminowej zapłaty – powód żądał zapłaty równowartości 40 euro, nie zostały wystawione przez faktycznego sprzedawcę, tj. Skarb Państwa, ale przez N., które nie posiadało żadnych samoistnych uprawnień w omawianym zakresie. Ponadto zarzucił, że N. nie posiadało przymiotów pozwalających na zawieranie umów oraz ustalanie harmonogramów odbioru drzewa. Pozwany stwierdził również, że rekompensata kosztów odzyskiwania należności powinna być naliczana od nieterminowo zapłaconej należności za konkretną partię odebranego drewna, a nie od każdej wystawionej za poszczególne transporty i zapłaconej po terminie faktury. W kontekście tego pozwany poddał pod rozagę czy obowiązek zapłaty równowartości kwoty 40 euro powinien w związku z tym dotyczyć każdej faktury dotyczącej poszczególnych transportów drewna, czy też danej partii ujętej w harmonogramie.

W toku postępowania strony nie zmieniły swoich stanowisk.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 grudnia 2015 r. strony postępowania zawarły umowę sprzedaży surowca drzewnego nr (...) w całkowitej ilości 452m³ na okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku, którego ilość i daty odbioru ustalane były w harmonogramach. W związku z wydaniem poszczególnych partii drewna, stosownie do treści umowy, na podstawie wydawanych wówczas dokumentów, powód wystawiał obciążające pozwanego faktury VAT, płatne w terminie 30 dni w formie przelewów na wskazany w umowie rachunek bankowy. W razie opóźnienia w zapłacie pozwany zobowiązał się do zapłaty rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, stanowiące równowartość 40 euro (§ 6 ust. 6 ustaleń wspólnych dotyczących umów sprzedaży surowca drzewnego).

Umowa została zawarta przez Nadleśniczego N. (w imieniu powoda) oraz przez Prezes Zarządu Spółki (w imieniu pozwanej).

(dowód: umowy sprzedaży - k. 117-120verte, załącznik k. 121, harmonogram k. 122)

Tytułem wykonania powyższej umowy powód wystawił następujące faktury VAT, z których należności zostały uiszczone po terminie zapłaty, ustalonym na 30 dni od daty wystawienia faktury:

- 1) W dniu 19 stycznia 2016 roku nr (...) na kwotę 7 530,47 złotych – zapłacona w dniu 15 kwietnia 2016 roku (57 dni zwłoki),
- 2) W dniu 25 stycznia 2016 roku nr (...) na kwotę 8 042,03 złote – zapłacona w dniu 22 kwietnia 2016 roku (58 dni zwłoki),
- 3) W dniu 12 lutego 2016 roku nr (...) na kwotę 7 455,59 złotych – zapłacona w dniu 11 maja 2016 roku (58 dni zwłoki),
- 4) W dniu 23 lutego 2016 roku nr (...) na kwotę 14 906,71 złotych – zapłacona w dniu 23 maja 2016 roku (4 000 złotych), w dniu 20 maja 2016 roku (4 500 złotych), w dniu 20 maja 2016 roku (6 406,71 złotych) – (60 dni zwłoki),
- 5) W dniu 7 marca 2016 roku nr (...) na kwotę 7 798,69 złotych – zapłacona w dniu 1 czerwca 2016 roku (56 dni zwłoki),
- 6) W dniu 9 marca 2016 roku nr (...) na kwotę 7 329,60 złotych – zapłacona w dniu 6 czerwca 2016 roku (59 dni zwłoki),
- 7) W dniu 16 marca 2016 roku nr (...) na kwotę 7 693,56 złotych – zapłacona w dniu 13 czerwca 2016 roku (59 dni zwłoki),
- 8) W dniu 22 kwietnia 2016 roku nr (...) na kwotę 7 024,20 złotych – zapłacona w dniu 18 lipca 2016 roku (56 dni zwłoki),
- 9) W dniu 16 maja 2016 roku nr (...) na kwotę 7 905,07 złotych – zapłacona w dniu 11 sierpnia 2016 roku (57 dni zwłoki),
- 10) W dniu 25 maja 2016 roku nr (...) na kwotę 7 315,90 złotych – zapłacona w dniu 22 sierpnia 2016 roku (59 dni zwłoki),
- 11) W dniu 30 maja 2016 roku nr (...) na kwotę 7 645,80 złotych – zapłacona w dniu 25 sierpnia 2016 roku (57 dni zwłoki),
- 12) W dniu 8 czerwca 2016 roku nr (...) na kwotę 7 494,49 złotych – zapłacona w dniu 5 września 2016 roku (59 dni zwłoki),

13) W dniu 10 sierpnia 2016 roku nr (...) na kwotę 7 791,61 złotych – zapłacona w dniu 8 listopada 2016 roku (60 dni zwłoki),

14) W dniu 16 sierpnia 2016 roku nr (...) na kwotę 7 988,34 złote – zapłacona w dniu 14 listopada 2016 roku, i w dniu 15 listopada 2016 roku (100 złotych) - (61 dni zwłoki),

15) W dniu 21 października 2016 roku nr (...) na kwotę 7 263,81 złotych – zapłacona w dniu 18 stycznia 2017 roku (58 dni zwłoki),

16) , W dniu 19 września 2016 roku nr (...) na kwotę 8 096,98 złotych – zapłacona w dniu 16 grudnia 2016 roku (58 dni zwłoki).

Od faktur opłaconych po terminach powód naliczył odsetki ustawowe, które zostały zapłacone przez pozwanego.

(dowód: potwierdzenia przelewów k. 18-62, wezwania do zapłaty k. 63-68, noty odsetkowe k. 69-82, faktury VAT k. 100-115).

W związku z zapłatą należności wynikających z wystawionych faktur po terminach powód obciążył pozwanego opłatami naliczonym na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

W księgowych: nr (...) z dnia 30 listopada 2016 roku, nr (...) z dnia 19 grudnia 2016 roku, nr (...) z dnia 30 grudnia 2016 roku, nr (...) z dnia 7 lutego 2017 roku – powód wezwał pozwanego do zapłaty równowartości kwoty 40 euro (każdorazowo wskazanej w przeliczeniu na złote według kursu średniego NBP z określonego dnia), w stosunku do każdej wystawionej faktury opłaconej po terminie, do uregulowania należności w niej wskazanej.

Pozwany nie zapłacił należności ze wskazanych not księgowych.

(dowód: tabele kursów walut NBP - k. 83-91; noty księgowe z załącznikami - k. 92-99)

Ustalając powyższy stan faktyczny, Sąd dał wiarę zgromadzonym w aktach dowodom z dokumentów przedłożonych przez strony niniejszego postępowania. W ocenie Sądu, forma i treść tych pism są właściwe dla dokonania wskazanych w nich czynności, nie zostały one też zakwestionowane przez żadną ze stron, także Sąd nie miał podstaw do podważania ich wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda zostało oparte o treść art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tj.: Dz.U. z 2016 r. poz. 684 ze zm., dalej: u.t.z.t.h.), zgodnie z którym wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

W ocenie Sądu, przesłanki te zostały wykazane w niniejszej sprawie. Fakt opóźnienia pozwanego w zapłacie należności wynikających z faktur nie był pomiędzy stronami sporny, gdyż – co należy podkreślić – pozwany nie zakwestionował wskazanej okoliczności. Z kolei, zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 94/15, „rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przewidziana w art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h., przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 euro powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy”.

Uprawnienie to jest zatem niezależne od tego, czy wierzyciel poniósł jakikolwiek uszczerbek związany z opóźnieniem w spełnieniu przez dłużnika świadczenia pieniężnego. Celem regulacji z art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h. jest m.in. skłonienie dłużnika do dokonywania zapłaty należności w terminie.

W badanej sprawie poza sporem pozostawały kwestie natury faktycznej. Pomiędzy stronami nie było rozbieżności co do tego, że wiązała je umowa sprzedaży surowca drzewnego, a także co do umówionego sposobu rozliczania się za pobrany asortyment. Nie kwestionowano również faktu, że pozwany zapłacił należności z podnoszonych przez powoda faktur VAT z opóźnieniem. Ponadto, strona pozwana nie zanegowała zastosowanych przez powoda kursów euro, które były podstawą przelicznika kwot 40 euro.

Powód należycie wykazał wysokość kwoty dochodzonej pozwem przedkładając listę faktur (oraz same faktury), które zostały przez pozwanego zapłacone z opóźnieniem a także tabelę kursów NBP, po których przeliczony równowartość 40 euro. Dane te pozwoliły na przyjęcie, iż kwota wskazana przez powoda została obliczona prawidłowo. Pozwany nie wskazał żadnego wiarygodnego dowodu na podważenie tego wyliczenia.

Kolejny z argumentów pozwanego dotyczył nieprawidłowego określenia sprzedawcy drewna i strony powodowej. W ocenie Sądu, zarzut ten nie może odnieść skutku, albowiem nie podważa on prawidłowości oznaczenia stron w przedmiotowym procesie. Faktury VAT oraz noty księgowe, jako dokumenty księgowe, nie mogą wpływać na określenie stron procesu a także na wynik sporu. Spór w przedmiotowej sprawie nie dotyczy roszczeń wynikających z wskazanych dokumentów prywatnych, lecz za ich pomocą strona powodowa wykazuje datę wymagalności poszczególnych należności. Niniejsza sprawa dotyczy zaś płatności rekompensaty za opóźnienie w płatności każdej z faktur.

Istota sporu między stronami postępowania dotyczyła w zasadzie:

- 1) uznania powoda za przedsiębiorcę i w tym należytej reprezentacji;
- 2) możliwości ukształtowania przez powoda swoich roszczeń wobec pozwanego na podstawie art. 10 u.t.z.t.h.;
- 3) ustalenia, czy należność z art. 10 ust. 1 winna być dochodzona od każdej z faktur, czy od każdej z partii zgodnie z harmonogramem.

Ad. 1. Nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, jakoby Skarb Państwa, reprezentowany przez właściwe Nadleśnictwo Lasów Państwowych, nie był przedsiębiorcą, a tym samym sprawa nie powinna być rozpoznawana przez Sąd gospodarczy. Kwestia właściwości sądów gospodarczych, tj. czy sprawa między Skarbem Państwa, reprezentowanym przez organ państwowej jednostki organizacyjnej, jaką są Lasy Państwowe, a przedsiębiorcą (w tamtej sprawie – wykonawcą robót budowlanych) jest sprawą gospodarczą była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011 r., IV CSK 272/10). Sąd w pełni zgadza się z zawartą w jego uzasadnieniu argumentacją. Nie stoi powyższemu na przeszkodzie fakt, że rozstrzygnięcie zostało oparte na gruncie art. 479¹ § 1 k.p.c., który to przepis został uchylony. Warto zaznaczyć, że Sąd Najwyższy odniósł się dużo szerzej do przepisów obowiązującego prawa (nie tylko w 2011 r., ale także obecnie) i w tym zakresie wskazane orzeczenie nie traci na aktualności.

Definicja przedsiębiorcy została zawarta w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j.: Dz. U. z 2017 poz. 2168 ze zm., dalej: u.s.d.g.), z treści którego wynika iż przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Także kodeks cywilny w art. 43¹ zawiera taką definicję stanowiąc, iż przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 k.c., prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. Natomiast definicję działalności gospodarczej zawiera art. 2 u.s.d.g. Stosownie do

niego, działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wyodrębnianie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Nie ulega wątpliwości, że strona pozwana jest przedsiębiorcą w rozumieniu powyższych przepisów oraz że przedmiot sprawy wynika z prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Oceny wymaga natomiast, czy strona powodowa jest przedsiębiorcą, a jeżeli tak, to czy przedmiot sprawy mieści się w zakresie prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Stroną powodową jest Skarb Państwa reprezentowany przez jednostkę organizacyjną, którą są Lasy Państwowe – N.. Wskazać należy, iż Państwo może działać na dwóch płaszczyznach: publicznoprawnej (sfera imperium) oraz cywilnoprawnej (sfera dominium). W tym drugim przypadku występuje ono pod postacią Skarbu Państwa, która jest osobą prawną. Podmiot ten, w odróżnieniu od pozostałych osób prawnych, nie działa przez organy, lecz przez wiele tzw. państwowych jednostek organizacyjnych (stationes fisci), pełniących podobną funkcję do organów.

Jak wskazano w uzasadnieniu wyżej powołanego orzeczenia Sądu Najwyższego, zadania i przedmiot działalności Skarbu Państwa wykonywanej w odniesieniu do lasów państwowych przez odpowiednie jednostki organizacyjnego określają przepisy ustawy z 28 września 1991 roku o lasach (Dz.U.2017.788 ze zm., dalej: u.l.). Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Nie sposób pominąć tu treści art. 35 pkt 1 u.l., który przewiduje iż to nadleśniczy prowadzi samodzielnie gospodarkę leśną w nadleśnictwie na podstawie planu urządzenia lasu oraz odpowiada za stan lasu. W szczególności nadleśniczy reprezentuje Skarb Państwa w stosunkach cywilnoprawnych, w zakresie swojego działania.

W ramach sprawowanego zarządu Lasy Państwowe prowadzą gospodarkę leśną oraz gospodarkę gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną (art. 4 ust. 3 u.l.), zaś zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 u.l. gospodarką leśną jest działalność leśna w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania – z wyjątkiem skupu – drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaproduktowych funkcji lasu. Zgodnie natomiast z treścią art. 50 u.l., Lasy Państwowe prowadzą działalność na zasadzie samodzielności finansowej i pokrywają koszty działalności z własnych przychodów. Samodzielną gospodarkę leśną i bezpośredni zarząd lasami, gruntami i innymi nieruchomościami Skarbu Państwa pozostającymi w zarządzie Lasów Państwowych prowadzi nadleśniczy, kierujący nadleśnictwem – podstawową jednostką organizacyjną Lasów Państwowych (wskazany powyżej art. 35 ust. 1 u.l.).

Wobec powyższego, zgodzić w pełni należy się z tezami zawartymi w orzeczeniu Sądu Najwyższego, i stwierdzić należy jednoznacznie, że Skarb Państwa reprezentowany przez odpowiednie jednostki organizacyjne L. Państwach, w tym Nadleśnictwa, prowadzi działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 u.s.d.g. Choć niewątpliwie głównym zadaniem Skarbu Państwa-Lasów Państwowych w zakresie działalności leśnej jest urządzanie, ochrona, zagospodarowanie, utrzymanie i powiększanie zasobów i upraw leśnych oraz gospodarowanie zwierzyną, a nie zarobkowa działalność wytwórcza czy handlowa w tym zakresie, jednak nie ulega wątpliwości, że wykonując te zadania prowadzi on działalność zarobkową wytwórczą i handlową i środkami finansowymi osiągniętymi z tej działalności zarobkowej pokrywa wydatki związane ze swoją podstawową działalnością, którą jest ochrona i rozwój lasów.

Podkreślenia warta jest uwaga, iż orzecznictwo w zasadzie wypracowało jednolitość w zakresie twierdzenia, iż nie sposób wykluczyć możliwości przyjęcia prowadzenia przez podmiot działalności gospodarczej, nawet wówczas gdy prowadzona przez dany podmiot działalność (wytwórcza, handlowa bądź usługowa) nie jest nastawiona na zysk (bądź jest nastawiona w niewielkim zakresie), a jedynie zmierza do pokrywania kosztów własnymi dochodami (zob. uchwała SN z 6 grudnia 1991 roku, III CZP 117/91, z 30 listopada 1992 roku, III CZP 134/92, z 6 sierpnia 1996 roku, III CZP 84/96, z 11 maja 2005 roku, III CZP 11/05).

Odnosząc się do powyższego, uznać należy iż sprawa pozostaje w zakresie działalności przedsiębiorcy, jeżeli dotyczy działań stanowiących przejaw wykonywania prowadzonej działalności. Jak wskazano powyżej, nadleśniczy prowadzi samodzielną gospodarkę leśną w zakresie określonym w art. 35 u.l., a zatem można uznać iż sprzedaż drewna będzie wchodziła w zakres działalności gospodarczej prowadzonej przez Lasy Państwowe. Instytucja sprzedaży drewna prowadzi bowiem do realizacji polityki gospodarki leśnej, czyli całego zakresu zadań leżących w gestii nadleśnictwa. Wobec tego, sprzedaż drewna jest powiązana z działalnością nadleśnictwa, a tym samym kwestia zapłaty kwot określonych w art. 10 u.t.z.t.h. także będzie powiązana z taką działalnością (zob. argumentacja zawarta w uzasadnieniu Sądu Okręgowego w Częstochowie, sygn. akt V Ga 214/17).

Powyższe wywody zatem należy podsumować stwierdzeniem, iż Skarb Państwa, który jest reprezentowany przez właściwe Państwowe Gospodarstwo(...) prowadzi działalność gospodarczą oraz jest przedsiębiorcą.

Ad. 2. W ocenie Sądu brak podstaw do twierdzenia, że przepisów u.t.z.t.h. nie stosuje się do transakcji handlowych, których stroną jest Skarb Państwa. Wedle art. 2 pkt 3 u.t.z.t.h., jej przepisy stosuje się do transakcji handlowych, których stronami są m.in. podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (t.j.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm., dalej: p.z.p.), czyli, zgodnie z powołanym przepisem m.in. jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i inne państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (pkt 1 i 2 w/w przepisu). Do tej ostatniej kategorii zaliczyć należy Państwowe Gospodarstwo (...) N..

Odnosząc się do zarzutu określenia statio fisci powoda, stwierdzić należy, że powodem w niniejszym postępowaniu jest Skarb Państwa, a roszczenie wiąże się z działalnością państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jaką jest Państwowe Gospodarstwo (...) N., reprezentujące Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia (art. 32 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 u.l.), z kolei czynności w toku wykonania spornych umów podjął organ tej jednostki, czyli nadleśniczy (art. 67 § 2 k.p.c. w zw. z art. 35 ust. 1 pkt 1 u.l.). Dlatego, zdaniem Sądu, nie zachodzi nieprawidłowość ani w zakresie określenia sprzedawcy drewna i strony powodowej, ani w zakresie kierowanych do pozwanego not księgowych oraz wezwań do zapłaty. Podkreślić należy także, iż w przedmiotowej sprawie przedstawiono akt powołania nadleśniczego (k. 15).

Niewątpliwie Skarb Państwa, co wynika wprost z art. 33 k.c., dysponuje osobowością prawną, tj. może być stroną stosunków prawnych o charakterze cywilnym, opartych na zasadzie równorzędności. Co do zasady, nie można pomijać okoliczności, że podstawą art. 33 k.c. jest stworzenie Państwu możliwości uczestniczenia w obrocie prawnym. Po to, aby Państwo mogło uczestniczyć w stosunkach równoprawnych – tj. bez należnego mu statusu władztwa – powołano Skarb Państwa, który zawiera umowy z podmiotami prawnymi na zasadzie równouprawnienia. Z osobowością prawną Skarbu Państwa skorelowana jest zdolność sądowa. Przymiot ten jest niezbędny do uczestniczenia w procesie cywilnym. Skoro Skarb Państwa powstał zatem po to, by wchodzić w relacje cywilnoprawne dotyczące mienia państwowego, co wynika z przepisu art. 34 k.c., to jego funkcję stanowi również prawo do uczestnictwa w postępowaniach cywilnych, dotyczących tych czynności prawnych. W skład mienia państwowego wchodzi także lasy, które nie należą do innych podmiotów. W art. 4 u.l. wprowadzono w sposób jednoznaczny kategorię lasów, które stanowią własność Skarbu Państwa. Z tej racji, a także na podstawie art. 55 § 1 k.c., Skarb Państwa może wobec tak określonego przedmiotu własności wykonywać przynależne mu uprawnienia właścicielskie, w tym dokonywać obrotu pożytkami (w tym dokonywać obrotu surowcem drzewnym). Obrót pożytkami wchodzi w zakres pojęciowy prowadzenia gospodarki leśnej, co wynika z przepisu art. 6 ust. 1 pkt 1 u.l. i jak najbardziej może mieć charakter komercyjny. Działania takie Skarb Państwa może podejmować przez swoje statio fisci – tj. jednostkę organizacyjną, której udziela podmiotowości prawnej w zakresie, w jakim ta występuje w jego imieniu i na jego rzecz.

Ustawodawca w art. 32 u.l. wyraźnie wskazał, że w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej, za Skarb Państwa działają Lasy Państwowe (pełna nazwa wynikająca z art. 4 u.l. – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe), które pozostają państwową jednostką organizacyjną. W treści art. 32 u.l. oraz następnych przepisach określono natomiast strukturę organizacyjną przywołanego statio fisci, opisując zadania każdego z jej szczebli. Wynika z tego, że umowy dotyczące sprzedaży drzewa, w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, sygnować mogła jednostka organizacyjna, tj. Lasy

Państwowe, działająca z kolei przez swoją ustawową jednostkę organizacyjną odpowiedniego szczebla, tj. w badanej sprawie – N.. Zgodnie bowiem z art. 32 ust. 2 u.l., w skład Lasów Państwowych na najniższym szczeblu wchodzi nadleśnictwa. Te z kolei są reprezentowane przez właściwego Nadleśniczego, który pozostaje organem właściwym do zawierania umów czy też udzielania pełnomocnictw.

Z powyższego wynika, że kwestionowane przez pozwanego umowy zostały zawarte przez właściwego reprezentanta, a sprzedawca został w nich oznaczony w sposób właściwy – jako jednostka organizacyjna, działająca przez osobę uprawnioną do jej reprezentowania. Powyższe skorelowane jest także z art. 67 § 2 k.p.c., dotyczącym zdolności procesowej, z którego wynika jednoznacznie, że za Skarb Państwa w procesie cywilnym powinien działać organ państwowej jednostki organizacyjnej, z którego działalnością wiąże się objęte postępowaniem roszczenie.

W ocenie Sądu, zasadnie zatem w niniejszej sprawie, jako podmiot legitymowany czynnie, został wskazany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo (...) N., za które czynności procesowe podejmował Nadleśniczy.

Ad. 3. Przechodząc do zasadności – według pozwanego – dochodzenia równowartości 40 euro od poszczególnej partii towaru, a nie należności stwierdzonej w każdej fakturze, wskazać należy, co następuje. Przepis art. 10 u.t.z.t.h. i pozostałe przepisy tej ustawy (jak np. art. 5 czy art. 6) – wbrew twierdzeniom pozwanego – za priorytet stawiają nie „transakcję handlową”, a „terminy zapłaty” w transakcjach handlowych. Tym samym, rygory i uprawnienia wierzyciela należy korelować nie z umową, z której wynika obowiązek zapłaty, ale z płatnościami w niej ukształtowanymi. Chodzi zatem o inne rozłożenie akcentów, aniżeli wynikałoby to z rozważań pozwanego. Mechanizmy z omawianej ustawy powinny być odnoszone nie do poszczególnych partii surowca określonej w harmonogramie, ale każdego obowiązku zapłaty, powstałego zgodnie z nimi.

W tym miejscu, nie sposób przejść obojętnie nad treścią preambuły dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, która to stanowiła podstawę do przyjęcia polskiej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Zgodnie z punktem 9 preambuły dyrektywa powinna regulować wszystkie transakcje handlowe niezależnie od tego, czy mają one miejsce między przedsiębiorstwami prywatnymi lub publicznymi, lub między przedsiębiorstwami a organami publicznymi, uwzględniając fakt, że organy publiczne dokonują znacznych płatności na rzecz przedsiębiorstw. Punkt ten wskazuje na możliwość zastosowania ustawy w przypadku relacji „podmiot prywatny – Państwo”. Stosownie do punktu 17 preambuły, płatność dłużnika powinna być uważana za opóźnioną, a zatem uprawniającą do odsetek za opóźnienia w płatnościach, w przypadku gdy wierzyciel nie dysponuje należną kwotą w stosownym terminie, pod warunkiem że wypełnił swoje zobowiązania prawne i umowne. Natomiast punkt 12 preambuły stanowi, iż opóźnienia w płatnościach stanowią naruszenie postanowień umowy, które stało się korzystne finansowo dla dłużników w większości państw członkowskich z uwagi na naliczanie niskich lub zerowych odsetek za opóźnienia w płatnościach lub powolne procedury ściągania należności. Konieczna jest więc zdecydowana zmiana w kierunku kultury szybkich płatności, w ramach której wszelkie zapisy uniemożliwiające naliczanie odsetek należy zawsze uznawać za rażąco nieuczciwy warunek umowy lub praktykę, w celu odwrócenia tej tendencji i zniechęcenia do przekraczania terminów płatności. Zmiana ta powinna również obejmować wprowadzenie szczegółowych przepisów dotyczących terminów płatności i rekompensaty dla wierzycieli za poniesione koszty oraz, między innymi, na zapisie, że wykluczenie prawa do rekompensaty za koszty odzyskiwania należności powinno być uważane za rażąco nieuczciwe.

Nie budzi zatem wątpliwości, iż celem regulacji przewidzianej dyrektywą, a w konsekwencji polską ustawą, było przeciwdziałanie opóźnieniom w płatności każdej poszczególnej należności, nawet w sytuacji gdy zostały one wskazane łącznie, „hurtowo”. Takie zachowanie wierzyciela nie ma negatywnego wpływu na możliwość dochodzenia kwoty 40 euro od każdej nieopłaconej faktury, albowiem sankcja określona w art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h. nie jest związana z powstaniem szkody (o czym powyżej) oraz dotyczy każdej poszczególnej, niezapłaconej w terminie należności.

Transakcja handlowa, ze swej istoty, może zakładać świadczenie podzielne co do przedmiotu, jak i płatności – co dzieje się, gdy asortyment jest sprzedawany partiami, czy też dostawą objęte są partie towaru. Każda ze sprzedaży czy też dostaw nabiera wtedy charakteru autonomicznego, zwłaszcza wówczas, gdy płatność za każdą z nich miałyby

być uregulowana oddzielnie. Swoiste zatem sankcje za opóźnienie w płatnościach powinny dotyczyć każdej z nich. Za takim rozumieniem przywołanej regulacji prawnej przemawia także art. 11 u.t.z.t.h., który pozwala na wyciąganie konsekwencji wobec dłużnika w przypadku opóźnienia w płatności rat, gdzie chodzi nie tylko o jedną transakcję, ale i zapłatę jednej, z góry ustalonej ceny. W niniejszej sprawie umowy zawarte pomiędzy stronami miały charakter ramowy – nie określono w nich z góry ceny ani ilości drzewa, jakie miało być sprzedane pozwanej spółce. Konkretyzowane były poprzez rzeczywiste odbiory poszczególnych asortymentów surowca, przy których ustalano cenę i termin płatności. To znajdowało wyraz w niekwestionowanych fakturach.

Reasumując, powód miał tytuł do tego, by korzystać z mechanizmu przewidzianego w art. 10 u.t.z.t.h. co do każdej z wystawionych faktur, co do których pozwany dokonał zapłaty z uchybieniem terminu. Ponadto, jego uprawnienie powstało w momencie, gdy pozwany popadł w zwłokę w płatności każdej z nich. Kwota 40 euro ma charakter ryczałtowej opłaty za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, niezależnie od tego, czy wierzyciel kwotę taką wydatkował celem dochodzenia swojej wierzytelności, czy też w ogóle nie poniósł uszczerbku w związku z taką sytuacją (tak też Sąd Najwyższy w uchwale III CZP 94/15).

Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia Sądu była również okoliczność długości opóźnień w spełnieniu świadczenia przez pozwanego. Warto zauważyć, że najkrótsze opóźnienie w płatności wynosiło 56, a najdłuższe – 61 dni. Biorąc pod uwagę znaczny czas opóźnień w płatności należności przez pozwanego na rzecz powoda oraz brak wyjaśnienia jej przyczyn, nie sposób dopatrywać się sprzeczności żądania powoda z zasadami współżycia społecznego. Nie sposób bowiem w żaden sposób premiować takiego zachowania dłużnika, iż spełnia on swoje świadczenie z opóźnieniem. Inną sytuacją byłoby, gdyby dłużnik opóźnił się jedynie z jedną bądź dwiema płatnościami i tylko nieznacznie (np. 1-2 dni). Wtedy można by rozważać zasadność zastosowania takiego przepisu. Nie przesądzając wyników takiej analizy, Sąd w niniejszym składzie, jednoznacznie wskazuje iż obowiązującą zasadą jest płatność swoich zobowiązań w terminie i brak jest możliwości powołania się na art. 5 k.c., jako stanowiący podstawę do oddalenia powództwo opartego o roszczenie z art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h. Nie należy jednak wykluczać takiej możliwości w skrajnych, wyjątkowych przypadkach, jednakże możliwość taka zależy od okoliczności konkretnej sprawy. W ocenie Sądu, nie zaszły żadne takie okoliczności w przedmiotowej sprawie.

Mając na uwadze powyższe argumenty, zasądzone od pozwanego na rzecz powoda całość dochodzonej przez niego należności głównej w wysokości 2 782,10 złotych z odsetkami ustawowymi od powyższej kwoty w wysokości 5% w stosunku rocznym od kwot wskazanych w pozwie zgodnie z żądaniem powoda. O odsetkach orzeczono zgodnie z żądaniem na podstawie art. 359 § 2 k.c.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., a powód, który wygrał sprawę, poniósł je jedynie w zakresie zastępstwa procesowego – 900 złotych.

Odnosnie do opłaty od pozwu w kwocie 100 zł, Sąd pobrać ją w całości od pozwanego, ponieważ strona powodowa była zwolniona od jej wniesienia. Podstawą tego rozstrzygnięcia jest art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j.: Dz.U. z 2018 r. poz. 300) w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.